

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Examens (CvE) op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet CvE de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Examens.

De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.

- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examiner en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examiner. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Examens van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;

- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
 - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
 - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
 - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 64 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen is de volgende vakspecifieke regel(s) vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen scorepunten afgetrokken.

Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één scorepunt afgetrokken tot een maximum van twee scorepunten per opgave.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1

1 maximumscore 2

De zakelijke lasten zijn door de verkoper vooruitbetaald.

Opmerking

Uitsluitend 0 of 2 scorepunten toekennen.

2 maximumscore 3

maand in 2011	schuldrest (€) begin van de maand	interestdeel (€)	aflossingsdeel (€)	schuldrest (€) einde van de maand
oktober	195.000,00	910,65	298,94	194.701,06
november	194.701,06	909,25	300,34	194.400,72
december	194.400,72	907,85	301,74	194.098,98

- totale netto interest: $0,58 \times (910,65 + 909,25 + 907,85) = 1.582,10$ 2
- totale aflossing: $298,94 + 300,34 + 301,74 = \underline{901,02}$
totale netto hypotheekuitgaven: € 2.483,12 1

3 maximumscore 1

$25 \times 12 \times 1.209,59 - 195.000 = € 167.877$

4 maximumscore 2

- De totaal te betalen interest is hoger dan bij een annuïteitenlening, omdat gedurende de looptijd bij een spaarhypotheek niets wordt afgelost 1
- Hierdoor is het fiscale voordeel hoger bij een spaarhypotheek 1

Opgave 2

5 maximumscore 1

BNL is een vereniging. Er is sprake van een ledenraad (alleen een vereniging kent leden).

6 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Uit de Staat van baten en lasten valt op te maken dat de uitgaven ter verwerving van natuurgebieden in een boekjaar direct ten laste worden gebracht van het resultaat in dat jaar. Daarmee wordt de boekwaarde van de natuurgebieden nihil en wordt er niet afgeschreven op de verworven natuurgebieden.

7 maximumscore 3

- De verhouding kosten/baten is in 2011 $\frac{5.368}{29.100} = 18,4\%$ 1
- Dat is een verbetering ten opzichte van 2010 van $\frac{18,4 - 21}{21} = 12,4\%$
Als deze verbetering zich doorzet in 2012 is dat $18,4\% \times 0,876 = 16,1\%$ 1
- $16,1\% < 16,5\%$ dus BNL scoort beter dan het landelijk gemiddelde 1

8 maximumscore 2

- De vlottende activa en de liquide middelen zijn afgenomen 1
- en de kortlopende schulden zijn toegenomen.
De liquiditeit is in 2011 verslechterd 1

9 maximumscore 2

- BNL: $\frac{164.705}{221.849} = 74,24\%$, dit ligt boven het landelijk gemiddelde van $72,54\%$ 1
- De bewering is juist 1

10 maximumscore 2

Nee, het bestuurslid heeft geen gelijk. Er is sprake van een Herwaarderingsreserve gebouwen, dus er is wel rekening gehouden met de waardestijging.

Opmerking

Uitsluitend 0 of 2 scorepunten toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

11 maximumscore 2

Het toekomstig resultaat zal afnemen.

Om een voorziening in stand te houden, wordt de (jaarlijkse) dotatie aan de voorziening ten laste gebracht van het resultaat.

12 maximumscore 2

- totaal gewenst rendement $0,037 \times 167.840.000 = 6.210.080$ 1
- opbrengst uit spaarrekeningen $0,012 \times 5.840.000 = \underline{70.080}$
te behalen rendement uit aandelen en obligaties € 6.140.000 1

13 maximumscore 2

overzicht per beleggingscategorie

	aandelen	obligaties	spaarrekeningen	totaal
verwacht jaarrendement 2012	4,5%	3,1%	1,2%	
stand 31 december 2011 (x € 1.000)	144.342	5.658	17.840	167.840
gepland 1 januari 2012 (x € 1.000)	79.857	82.143	5.840	167.840

berekeningen:

162.000.000 verdelen over aandelen en obligaties met een voorkeur voor obligaties

Stel a is de waarde van de aandelen

$$0,031 \times (162.000.000 - a) + 0,045 \times a = 6.140.000$$

$$a = 79.857.000$$

$$\text{obligaties: } 162.000.000 - 79.857.000 = \text{€ } 82.143.000$$

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 3

- 14 maximumscore 2**
- De afschrijvingskosten maken deel uit van de verkoopprijs van de fiets 1
 - Dus als de klanten betalen, komen de afschrijvingsgelden binnen bij de onderneming 1
- 15 maximumscore 3**
- Op 1 januari 2009 is afgeschreven per machine $\frac{118.125}{6} = 19.687,50$ 1
 - Het aantal maanden afgeschreven op 1 januari 2009 is 21 maanden, afschrijving per maand: $\frac{19.687,50}{21} = 937,50$ 1
 - Totaal af te schrijven: $48 \times 937,50 = € 45.000$ 1
- 16 maximumscore 1**
- De aanschafprijs per machine is $\frac{300.000}{6} = 50.000$
- De geschatte restwaarde per machine is $50.000 - 45.000 = € 5.000$

Opgave 4

- 17 maximumscore 2**
- de post "Overig kort vreemd vermogen"
- Aanbetalingen zijn vooruitontvangen bedragen (en tonen de waarde van een verplichting tot het leveren van goederen).
- Opmerking*
- 'Crediteuren' is onjuist, want deze verplichting is een betalingsverplichting.*
- 18 maximumscore 2**
- $3.000 \times 0,06 \times 0,25 + 2.700 \times 0,06 \times 0,75 + 2.000 \times 0,07 =$
 $306,5 \times 1.000 = € 306.500$

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

19 maximumscore 4

Creditijside balans (getallen x € 1,-) Luttikholt per 2 januari 2012

Aandelenkapitaal	4.000.000	
Aandelen in portefeuille	<u>1.164.000</u>	
		2.836.000
Agioreserve		1.569.600
Algemene reserve		1.094.400
Voorzeningen		500.000
6% Hypothecaire lening		2.700.000
7% Obligatielening		2.000.000
Crediteuren		100.000
Overig kort vreemd vermogen		200.000
Winstsaldo		<u>0</u>
		(11.000.000)

- 2.836.000 1
- 1.569.600 1
- 1.094.400 1
- 0 1

berekeningen:

toename algemene reserve: $540.000 - 120.600 - 2.500.000 \times 0,05 = 294.400$

nodig voor emissie = $1.000.000 - 294.400 = 705.600$

toename geplaatst aandelenkapitaal $\frac{705.600}{42} \times 20 = 336.000$

toename agioreserve $16.800 \times 22 = 369.600$

20 maximumscore 2

Dit is mogelijk indien de Voorzeningen vastliggen in liquide middelen.

Opmerking

Uitsluitend 0 of 2 scorepunten toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 5

- 21 maximumscore 2**
C. De constante kosten dalen en de variabele kosten per kWh stijgen.
- 22 maximumscore 1**
Besparingen betreffen enkel het variabele deel van de rekening en leveren daarom per bespaarde kWh meer op. (Er is sprake van een verschuiving van vaste kosten naar variabele kosten.)
- 23 maximumscore 2**
besparing 2013: $5.000 \times 0,35 \times 0,28 \times 1,03 = € 504,70$
- 24 maximumscore 2**
- besparing in 2017: $504,70 \times (1.03)^4 = 568,04$
nog nodig in 2017: $2.450 - 2.111,48 = 338,52$ 1
 - $\frac{338,52}{568,04} \times 12 = 7,2$
dus in de achtste maand, augustus 2017 1
- 25 maximumscore 1**
 $1.890 \times 0,28 \times 1,03 = € 545,08$
- 26 maximumscore 3**
- Contante Waarde besparingen

$$\frac{5 \times 545,08}{1,03} = 2.646,02$$
Contante Waarde
restwaarde $\frac{400}{1,03^5} = \underline{345,04}$
2
 - investering $\underline{2.915,50}$
netto contante waarde € 75,56 positief 1
- 27 maximumscore 1**
De berekening met behulp van de terugverdiëntijd valt gunstiger uit voor de energiezuinige apparaten en de netto contante waarde berekening valt gunstiger uit voor de zonnecollector, dus John zal de berekening met behulp van de netto contante waarde voorleggen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 6

28 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- afschrijvingskosten fabriekshal
- energiekosten fabriekshal
- loonkosten directie en staf

29 maximumscore 2

$$\frac{1.430.000}{2 \times 10.000 + 3 \times 8.000} = \frac{1.430.000}{44.000} = € 32,50$$

30 maximumscore 2

- budget $(2 \times 9.500 + 3 \times 7.900) \times 32,50 = 1.387.750$ 1
- werkelijk $\frac{1.420.244}{}$
- verschil € 32.494 negatief 1

31 maximumscore 2

- efficiencyverschil lonen:
 $2 \times 9.500 + 3 \times 7.900 - \frac{2.107.250}{50} = 555$ uren 1
- positief verschil, dus heeft de algemeen directeur ongelijk 1

32 maximumscore 2

- onderbezettingsresultaat/bezettingsresultaat 1
- Door een minder dan normale bezetting zijn de in de kostprijs van de verkopen doorberekende constante kosten lager dan de werkelijke constante kosten 1

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per school in het programma WOLF.
 Zend de gegevens uiterlijk op 22 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

bron 1 jaarverslag BNL